

05

A

718





SYSTEMATIS THEOLOGICI PARTEM
Primam Generalem,
DE RELIGIONE ET EJUS ARTICULIS
Generatim consideratis

DISPUTATIO IV.

De

ARGUMENTIS
PAPISTARUM, QUÆ
RELIGIONI LUTHERANÆ IN GE-
NERE OPPONUNT.

Quam

SUB AUSPICIIS. TRINITATIS

SUB

PRÆSIDIO

BALTHASARIS MEISNERI
S. S. Th. D. & Profefs. publ.

Placidâ συζήτησει ventilandam exhibet

M. BALTHASAR BALDUINUS
Dresdensis Misnicus.

*Ad diem 31. Augusti horis pomeridianis,
in Auditorio minori.*

WITTEBERGÆ,

Excusa Typis JOHANNIS GORMANNI,
ANNO M DC XXV.



05 A 718





THEOREMA I.

Inepta sunt argumenta, quae Pontificii & imprimis Tannerus contra Lutherum, ipsius vocationem, reformationem, vitam & scripta proferunt.

I.



Ulemadmodum olim Cleri Hierosolymitani, cum in doctrina Johannis Baptistæ & Salvatoris nostri Christi, quod reprehenderent, non inveniunt, de vocatione controversiam illis movebant. Ad præcursorem quidem Christi Johannem, qui Hierosolymis missi erant Sacerdotes ac Levitæ, Pharisaicæ factionis asseclæ, dicebant: *Cur Baptizas, si non es Christus, nec Elias, nec propheta?* Joh. 1, 25. Ad Christum verò in templo docentem & miracula edentem accedunt principes Sacerdotum, Scribæ & Seniores populi quærentes, *in qua potestate cū πρία ἐξ ἑστιά isthac faciat, & quis illi hanc potestatem dederit?* Matt. 21, 23. Marc. 11, 27. Luc. 10. v. 1.

2. Pari ratione Clerus Papisticus successionem in sede Apostolica non minus quam Clerus Hierosolymitanus in sede Aaronica sibi soli arrogans, cum in doctrinâ Lutheri ad Propheticos & Apostolicos libros examinata, quod jure reprehendat, nusquam inveniatur, *questionem de vocatione illius, reformatione, vita & scriptis movet.*

3. Primò quidem, Vocationem B. Lutheri quod concernit: hic distinctionis lima & notâ, opus esse arbitror. Distinguendum ergò est inter vocationem (legitimam) *Mediatam & Immediatam, vel Ordinariam & extraordinariam.* Illam dico, quæ fit à Deo, ministerio Ecclesiæ suæ, certo ordine & legibus in verbo divino expressis. 1. Tim. 3, 1. Tit. 1, 5. Hanc quæ fit ab ipso Deo absq; Hominum ministerio, Gal. 1. v. 1. Et hanc perfecit Deus vel (1.) *ipset* absq; ullo internuntio, qualis fuit Mosis, Eliæ, Baptistæ, Apostolorum. Vel (2.) *adhibitis quibusdam internuntiis*: sic Aaro-

Vocat. Lutheri impugnatur.



Statu con-
troverſie.

nem per Moſen, Einnam per Enam vocavit: verſ. 3.) ſorte, ut Mat-
thiam Act. 1, 24. Jam quæritur an B. Lutherus fuerit mediatè vel im-
mediatè ad miniſterium vocatus? Quoad prius dico, fuiſſe mediatè
vocatū quod probo. (1.) Quia ordinatus fuit Presbyter anno 1507.
anno ætatis 24. ubi in ordinatione & inauguratione ſua accepit
potestatem docendi verbum Dei: Ad quam ordinationem ipſe
provocat Tom. 2. Ien. germ. fol. 279. b. Ich bin von euch (ei-
ner ganzen Chriſtlichen Gemein) zum Predigamt beruffen habe
einen Göttlichen Befehl / daß ich die Gemeine Gottes allhie mit
dem reinen Wort wenden ſol. Nos quoq; hanc vocationē contem-
nere non poſſumus, quia facta eſt ab iis, qui ſunt in ordinario
atq; divino officio, qui non minus ordinare potuerunt mini-
ſtros Eccleſiæ utiles, atq; olim Caiphas atq; Hannas, Zachari-
am Sacerdotem & ſimiles.

4. (2.) Quia vocatus fuit anno 1508. à Johanne Staupitio
Auguſtinianorum Generali, acedente confirmatione & conſen-
ſu Electoris Friderici II. ad profeſſionem Theologicam, in Ec-
cleſia & Academia noſtra Wittebergenſi. In qua vocatione me-
diatā vigore ſtatutorum Academicorum ipſi dictum: *Vestrum eſt
legem divinam interpretari & librum vitæ docere.*

5. (3.) Quia in ſolemni Doctoratus actu Anno 1512. conſenſu
totius convētus Auguſtiniani inſtituto, potestatem accepit veri-
tatē doctrinæ cæleſtis cōtra quosvis *ερεσδοξος* viva voce & ſcri-
ptis defendendi: quā ob cauſam toties ad Doctoratum ſuum ipſe
provocat, ita ut ne quidem dignitatem iſtam cum omnibus
mundi theſauris ſit permutaturus, quippe in quā bonam partem
vocationis ſuæ ſitam, iudicet. Sic enim ait, Tom. 5 Ien. germ.
fol. 76. b. in explicat. Psalm. 82. verſ. 1. Hier ſprichſtu vielleicht zu
mir? Warumb lehreſt du denn mit deinen Büchern in aller Welt/
ſo du doch allein zu Wittenbergk Prediger biſt? Antwort. Ich habe
es nie gern gethan / thue es auch noch nicht gern / ich bin aber in ſolch
Ampt erſtlich gezwungen vnd getrieben / da ich Doctor der heiligen
Schrift werden mußte / ohn meinen Danck. Da ſing ich an als ein
Doctor damahl von Päpſtlichen vnd Käuſerlichen Befehl / einer
gemeinen freyen hohen Schulen / wie einem ſolchen Doctor nach ſei-
nen geſchwornen Ampt gebühret / für aller Welt die Schrift außzu-
legen /

Wesen kommen bin / müssen darinnen bleiben / kan auch noch nicht
mit gutem Gewissen zurücke / oder ablassen / ob mich gleich Papsst vnd
Käyser darüber verdammen. Denn was ich hab angefangen / als
ein Doctor / auß ihren Befehl beruffen vnd gemacht / muß ich war-
lich biß an mein Ende bekennen. Hæc Lutherus de vocatione sua
mediata.

6. Quod attinet immediatam vel extraordinariam voca-
tionem, negari nec debet nec potest, in Ecclesiastico Lutheri mu-
nere, a q; in exactione ordinariæ ipsius vocationis præsertim,
quod reformationis opus & Antichristiani regni oppugnationem
spectat, aliquid extraordinarij concurrere, quod cum immediata
& planè extraordinaria Apostolorum vocatione non quidem
omni ex parte congruit, interim tamen suprâ communem reli-
quorum ministrorum mediata & ordinariè vocatorum sortē Lu-
thero ministerium evehit. Ad illa extraordinaria & particularia
referimus. (1.) *Oracula & Prophetias de opere reformationis & Anti-
christi revelatione Lutheri ministerio peragendis. Dan. 8 v. 25.
cap. 11, 44. Ierem. 51, 48 Malach. 4, 5, &c.* (2.) *Excellentia & sin-
gularia Lutheri, dona, quæ in scripturæ nerosa & fundamentali
explicatione, ejusq; ad doctrinam, consolationem & ελεγχον
accommodatione & aliis quam plurimis donis, elucent* (3.) *A-
nimus Lutheri heroicus & in periculis etiam maximis imperterri-
tum.* (4.) *Mirandam & planè singularem adversus insidias & vio-
lentiam adversariorum conservacionem.* (5.) *Vaticinia ab ipso de
rebus futuris edita, quibus etiam eventus magna ex parte jam
dum respondit.* (6.) *Mirabilem & felicissimum Evangelicæ præ-
dicationis successum.*

7. Sed quid ogganniunt nobis Pontificii, obesæ naris sunt,
frigidisq; suis argumentatiunculis probare conantur: Lu-
therū nec vocationem mediatam nec immediatam habuisse, i-
deoq; multi multa partim mēdacia partim mera scoptica ore in-
freno contra vocationē tūm Immediatam tūm mediatā Lutheri,
blaterant. Sic enim scribit Bellarm. l. 4 de notis Ecclesiæ cap. 14.
*Qui mittitur debet ostendere testimonio ejus, à quo mittitur, suam autori-
tatem, alioqui nemo tenetur eum recipere, omnis autem, qui mittitur ad*

*Et quidem
1.
Mediata.*

prædicandum, & mittitur à Deo per ordinarios prælatos, vel extraordinarie à solo Deo. Et quidem qui mittitur per ordinarium Prælatum, debet ostendere testimonium ordinarij Pastoris Prælati, nimirum literas ejus sigillo munitas, qui verò mittitur à solo Deo, debet ostendere sigillum Dei, quod nihil est aliud, quam miraculum. Ex quo postea concludit: Lutherus omni omnino missione ac vocatione carere, cum nec extraordinarie à solo Deo, nec ordinarie per Prælatos sit missus Eundem ferè modum argumentandi usurpant Becanus, Lessius & imprimus Tannerus, qui in Anatom. August. Confess. Demonstr. 5. pag. 85. multa corrasit contra mediatam & immediatam Lutheri vocationem. Quorū argumenta præcipua ordine paucisq; examinare placet.

8. Primò quidem de mediatâ vocatione Lutheri hoc urgent & imprimis Bellarminus l. d. quod non sunt veri Pastores qui non fuerint per manuum impositionem à veris Pastoribus ordinati. Lutherus verò non fuit per manus impositionem à veris Pastoribus ordinatus, non à suis, ipse enim est primus, neq; ante eum fuere Lutherani: nec à nostris, se quidē in Ecclesia Catholica non fuit Episcopus, sed presbyter, jam verò presbyteri non habuerunt ordinandi potestatem. Sed respondemus 1. Bellarminus aliud quærit, aliud probat & probare nititur. Quæstio est, an Lutherus habuerit legitimam vocationem? Negat Bellarminus, & probat ex eo, quia Lutherus non fuit per manus impositionem à veris Pastoribus ordinatus. Illud cum debeat ulterius probare, addit, Lutherus non est ordinatus à suis, ipse enim est primus, neq; ante eum fuere Lutherani, nec à nostris, si quidem in Ecclesia Catholica non fuit Episcopus, sed Presbyter, jam verò Presbyteri nō habuerunt ordinandi potestatem. At posterius hoc membrū non pertinet ad quæsitū, neq; rectè subsumitur sub prioribus. Sic enim debebat Bellarminus subsumere. Lutherus nō fuit ordinatus nec à suis, nec à nostris; quod contra manifestam historiæ fidem fuisset negatum. 2. distinctio illa inter Episcopū & Presbyterum non est juris divini, sed tantū ordinationis humanæ: quippe cum nullum habeat fundamentum in scripturis. Nam Paulus 1. Cor. 12. 28. Eph. 4. 11. in catalogo graduū ministerii, nullam mētionem facit Episcopatus & presbyterii: vicissim Episcopi & Presbyteri promiscuè usurpat: quia presbyteri vocantur Episcopi Act. 20. 17, 18. Phil. 1. 1. Tim. 3. 2. Tit. 1. 5, 6, 7, & Episcopus vocatur Presbyter, quia Apostolatus idem est ac Episcopatus.

Act. 1.

Pet. 5, 1. & Apostolum Paulum se vocare Presbyterum constat ex collatione locorū. 1. Tim. 4, 14 & 2. Tim. 2, 6. Veteres etiam nullū discrimen jure divino agnoscunt inter Episcopum & presbyterū. 3. Falsum quoq; est, quod jus ordinandi tantum sit penes Episcopos. Nam ordinatio est totius Ecclesiæ, quæ per ministeriū expeditur, & ordinariè quidem per Antistitem loci, quem Episcopum seu Superintendentem vocant: In defectu tamē Episcoporum, etiam Presbyteri ordinare poterant: quæadmodū Paulus ordinationem tribuit nō Episcopo seorsim: sed Presbyterio. 1. Tim. 4, 14.

9. *Secundò dicunt: Lutherus non fuit ordinariè vocatus & missus, quia nō fuit ipsi collata potestas & jurisdictio. Sed quam potestatem & jurisdictionem intelligunt Papicolæ? Certè potestatem ministerii, potestatem docendi verbū, & sacramenta administrandi, potestatem clavium &c. Ea omnia B. noster Lutherus in vocatione & ordinatione suâ accepit; quid enim aliud est ordinatio & vocatio, quam talis actus in quo & per quem potestas docendi, sacramenta administrandi, clavium usum exercendi &c. certa alicui personæ traditur.* Quod si verò per potestatem & jurisdictionem intelligant talem potestatem & jurisdictionem, qualem Episcopi Pontificii sibi arrogant, facile concedimus, talem potestatem & jurisdictionem secularem Lutherus non fuisse datam.

10. *Tertio objiciunt: Si Calvinus missus est à Deo, Ergò Lutherus à Deo missus non est, & è contrario: Alias Spiritus Dei sibi ipsi adversaretur. Sed respondemus: tenendam ante omnia esse tritam illam regulam: Doctrina probat Doctorem.* Qui ergò docet veritatem & Dei verbū, ille, quatenus hoc docet, verus doctor & minister est. *Aliud ergò est legitima vocatio seu missio, aliud illegitima illius vocationis usurpatio: hæc illam tollere non potuit.* Legitimè usus fuit Lutherus vocatione & ordinatione suâ, quam accepit ad docendum verbum Dei & pravas doctrinas non dogmatizandum: quod hoc Calvinus neglexit, id propterea vocationem ejus illegitimam facere non potuit. Non autem omnis qui legitimè vocatus est, eo ipso à Deo missus Doctor est, sed quādo vocationem legitimā ritè usurpat. Ita multi heretici legitimè vocati sunt, sed quatenus heretici, vocatione sua abutebantur. Rectè ergò Aug. l. 2. de unit. bapt: *Aliud est non habere aliquid, aliud est non jure habere, vel illi citè usurpare.*

11. *Quar-*

vocationem proferunt est. Quia nos vocationem & ordinationem in Papatu factam tantum pro inanibus nugis & ludibrio habemus. E. vocatio Lutheri merum erit ludibrium. Distinguendum est inter Vocationis substantialia & inter jus ipsum vocandi: Vocatio & ordinatio in suis substantialibus etiam in Papatu legitima esse potuit. Et hæc substantialia vocationis sunt consensus totius Ecclesiæ: ordinationis verò, preces, & ministerii demandatio. Et hæc omnia in creatione & ordinatione, quæ fit in Papatu nō improbamus, neq; quisquam ex nostris simpliciter ejusmodi vocationem & ordinationem ludibrium appellavit. Sed quod Episcopi præbyteris jus vocandi ad se solos rapuerunt, quod in ordinatione multa absona, & ridicula interveniunt, ut est rasura, unctio, lustratio corporis, ne claudus, mancus, aut alio vitio corporis notatus, admittatur, ne aliqua debilitas, deformitas, vel impotentia adsit: Hoc revera nugis & ludibriis similis est, quam actioni seriæ, nec tamen quidquam substantialibus ordinationis præjudicare potest. Hæc de argumentis præcipuis quæ pontificii contra mediatam Lutheri vocationem proferre solent, dicta sufficiant.

2. Immediata.

12. Immediatam & extraordinariam vocationem his se è argumentis destruere reformationemq; à Diabolo ortam esse, probare conantur: quâ occasione diris modis in vitam & scripta Lutheri invehunt. Sed videbimus, quàm arguti sint sophistæ & impudentes calumniatores. Esavitæ præsertim Caco-dæmonis jurata mancipia. (1.) Ajunt, Eos quorum mores planè contrarij sunt & indigni Apostolicis viris, qui ad Ecclesiæ Christianæ reformationem à Deo immediate missi censeantur, non est credibile à Deo immediate ad hoc muneris esse missos: At Lutheri mores, ex quod ab Ecclesiæ Catholica defecit, planè contrarij fuerunt, & indigni Apostolico viro, qui ad Ecclesiæ Christianæ reformationem immediate, à Deo missus censeretur. Ergò non est credibile illum à Deo immediate ad hoc muneris esse missum. Maj probant ex dicto Christi Matt 7.v.15. Attendite à falsis Prophetis &c. A fructibus eorum cognoscetis eos, Minorem verò meris nugamentis probare conantur, quâdo dicunt: Mores Lutheri à reformatione fuerunt Apostasia, sacrilega falsatio scri-

gantia intolerabilis, spurca & diabolica maledicentia in Deum & homines, &c. Et hæc sexcenta alia proferunt ex mendacissimis suis Historicis, ex Prateolo, Cochleo, Petro Sylvio, Fontano, Lindano, Genebrardo, Copo, Bredenbachio, Serario, qui omnes tales nugas de B. Luthero excogitarunt, & ita rudem plebeculam q. fascinarunt. Ast linguæ vitiliginem graviter exercent, ut rudis plebeculæ aures pascant, quas hujusmodi mendaciis facile patere noscunt. Etsi autem hæc omnia tanquam notoria mendacia, à nostris jam pridē protrita, sicco pede præterire possemus, præsertim cum juxtà vocem *Æschynis mendax opprobrium vix ultra aures transeat*, & ut Poëta dicit, mendax infamia terret non nisi mendosum & mendacem: quid tamen ad hæc mendacia responderi debeat, paucis attingam. Esto quod talia de Luthero scripserint dicti Historici: quid tum postea? num propterea jam evicta causa est? an non hi omnes Pontificii sunt, & doctrinæ Lutheri hostes infensissimi? sicut autem amico laudanti non credendum est: ita nec inimico detrahenti, ait Augustinus. Quam multa dira & atrocita excogitarunt Ariani contra Athanasium, cujus tamen innocentiam mendacia illa commaculare non potuerunt. Idem & accidit hac in parte Luthero nostro, quam nefanda excogitarunt de beata ejus *ἀναλύσει*, de natalibus, & morte. Multò alia imò innocentiam & sanctitatem Lutheri omnes ij testati sunt, qui cum ipso conversati, & veritatem candidè fateri voluerunt. Ipse Erasmus scripsit de Luthero libr. I. epist. *Homini vita magno omnium consensu probatur. Iam id non leve præjudicium est, tantam esse morum integritatem, ut ne hostes reperiant, quod calumnientur.* Patet hinc, vitam B. Lutheri omnino fuisse inculpatam, & si maxime non fuisset, nihil tamen decederet veritati divinæ, quippe quod & illi possint vera docere, qui consueverunt malè vivere.

13. (2.) Ulterius ex arenis meros funiculos necunt *Esavitæ*, dum & hoc prætedunt: *Lutherum in doctrina sua etiam post ipsam, (quam fingit) extraordinariam missionem errasse, quod nulli extra ordinem misso contigit.* Resp. (1.) Fundamentum huic collectioni v

B

substra-

substantiam, quod tenet nemo. extra ordinem, & immediatè vocatus cum vix ante cap. 28 26. suo esset officio inauguratus, de vitulo abs se erecto docuit, quod hunc colentes solennitatem Jehovæ celebrarent. Exod. 32, 5. Quid verò errare est si hoc non est? Apostoli Salvatoris nostri post acceptam extraordinariam vocationem multipliciter errarunt, quando regnum messiae mundanum non spirituale somniabant. Matt. 20 21. Act. 1, 7. nec passionem illius credebant Luc. 18, 34. (2.) Errores Luthero assignati (si qui sunt) duplices possunt esse: 1. noviter inventi 2. veteres, at nondum depositi: unde aliud est, in errorem labi, eumq; profiteri: aliud ex errorum fecibus, ac sordibus sensim emergere. Lutherus novum errorem abs se inventum non protulit, aut docuit: quamvis ex erroribus sub papatu haustus, unâ vice, ac subito non liberatus, sensim uno post alterum deposito emerferit; quod novum in extraordinariis non esse, Apostoli suo nos exemplo abundè docuerunt. Si ergò Luthero simile quid accessisset homini accidisse meminerimus, qui nihil humanum à se alienum putavit.

14. (3.) Porro inferunt hoc modo: *Impossibile est aliquem à DEO missum ad novam fidem (in mundo videlicet antea multis seculis inauditam) in orbem inferendam: Lutheri fides post defectionem prædicata erat nova & à pluribus antea seculis inaudita: E. impossibile est Lutherum fuisse à Deo missum ad suam ejusmodi fidem in orbem inferendam. Minorem probant: Quia ante Lutherum per decem secula & amplius nullus ostendi potest, qui in fide cum Luthero consenserit. Verum enim vero, si maximè nullum monstrare possemus, qui nobiscum eadem docuerit, sufficeret tamen, quod doctrina nostra congruit cum Apostolis, unde & Apostolica vocatur. Docuit S. Paulus Rom. 3. hominem justificari fide, absq; operibus, eadè fuit doctrina reliquorū Apostolorum omnium in concilio Hierosolymitano: in hanc fidem baptisatæ sunt ab Apostolo integræ familiæ: ad hanc fidem conformamus nostram, & in hac consanguinitate doctrinæ Apostolicæ gloriamur: quæ licet non semper pleno ore in publico proposita fuerit, nihil tamen hac præjudicare potest veritati, quia Ecclesia non semper habuit eundem nitorem, saepeq;*

in

pora Christi factum est.

15. (4) Objiciunt nobis & hoc Pontificij, quod ad *immediatam vocationem requirantur miracula. Lutherus autem nulla miracula edidit. E. non habuit vocationem extraordinariam.* Resp. 1. ad propof. Mai: Negando illam, miracula semper requiri ad vocationem extraordinariam, sed potius contrarium demonstrabo, miracula neque ad vocationem ordinariam neque extraordinariam necessaria esse. (1.) *Exemplo sacerdotum Veteris Testamenti.* Vocabantur illi ordinariè, solus Aaron modo immediato Exod. 28. 1. & tamen sine miraculo. (2.) *Exemplo Prophetarum Vet. Test.* Extiterunt quidem Prophetæ signis, & miraculis clarissimi, in quibus Moſis. Deut 34, 11 & Elias. 1. Reg. 8, 38. 2. Reg. 1, 10, 12. eminent. Aſt videas Jeremiam, Ezechielem & cæteros minores Prophetas, & quodnam illi miraculum ediderint, dicas. (3.) *Exemplo Pauli,* cuius itidem vocatio fuit immediata; Credebatur illi & approbatur miniſteri à Berhœnſibus non ob miracula, ſed ſcripturarum testimonia: ſcrutabantur enim quotidie ſcripturas, ſi hæc, quæ à Paulo didicerant, ita ſe haberent. Act. 17, 11. (2.) Resp. ad Minorem Lutherum nunquam doctrinam ſuam miraculis confirmari voluiſſe: ipſe enim probe novit, quod Diabolus etiam mira edere poſſit opera. Jdeo ſcribit ad Nobilitatem Germaniæ Tom. 1. Jen. Germ. fol 293. *Miracula nihil probant, præſertim in hoc poſtremo & exulcerato ſeculo, de quo miracula falſa prædicta ſunt in omni ſcriptura: iuſtorum ergo eſt, verâ fide amplecti verbum, & Diabolus miraculis ſuis nihil proficiet.* Jdeoque noſtro tempore nullis miraculis opus eſt, quando quidem in Eccleſia vigere debet ea tantum doctrina, quam Chriſtus propoſuit, & Apoſtoli libris conſignarunt, quæ ſatis demonſtrata eſt per ſigna & miracula innumera etiam edita; non requiruntur alia nova. Tutiffimum ergo jam erit, in fidei controverſijs non attendere externa ſigna, quæ ſunt fallacia, dubia, & Pſeudoprophetis communia, imò hoc ultimo tempore juxta prædictiones divinas, propria; ſed potius ſacrum conſulere Canonem, quæ ſibi ſemper conſtat, qui fallere nequit & hæreticorum errores apertiffimè prod. t.

Ab illo si doctrina discrepet, cenleatur falsa, etiam miraculis longè maximis clareat. Si enim vel Angelus de cœlo, in edendis signis potentissimus, aliud quiddam evangelizaverit præterquam quod evangelizatum est, anathema sit. Gal. 1, 8. Atque hæc fuere præcipua argumenta quæ Pontificij contra mediatam & immediatam vocationem vitam & scripta Beati nostri Lutheri proferunt. De reliquis in ipso conflictu.

THEOREMA II.

Frivola sunt rationes, quibus Augustanam Confessionem impugnare solent Papicole.

1. Augiæ stabulum hic nobis expurgandum. Vix enim ullum Argumentum Pontificij contra Augustanam Confessionem proferunt quod non crasso quodam & insigni mendacio sit impisatum.

2. Primo enim ita in genere argumentantur: *Quicquid est à Diabolo, illud non est acceptandum & retinendum. Confessio Augustana eiusque doctrina est talis. E. Minor prob. Quia primarius Confessionis autor & Protoplastes Lutherus aperte confitetur, se à Diabolo doctrinam suam accepisse: Allegant verba Lutheri in libello de privata missa: Contigit me semel, inquit Lutherus, sub mediam noctem subito expergeferi, ibi Satan mecum cepit eiusmodi disputationem; Audi, inquit, Luthere, Doctor perdocte, nostin' etiam te quindecim annis celebrasse missas privatas pene quotidie? Quid si tales missæ privatae horrenda essent idolatria? quid si ibi non adfuisset corpus & sanguis Christi, sed tantum panem & vinum adorasses, & alijs adorandum proposuisses? Verùm mendacij pallium, ex varijs diversi coloris panniculis consutum in medium adferunt, quod ubi excuserimus facilè quæ sub eo latitant technæ atque fallaciæ, conspicientur. Primùm enim nuspiam omninò fatetur Lutherus se Diabolo magistro usum esse, atque sic doctrinam suam ab eo accepisse nuspiam hoc facit. Monstrent verba literasq; quibus hoc grande nefas vel ad speciem duntaxat fateri videatur. Quomodo enim is Diabolum magistrum suum dicat, qui toties ad Deum doctrinæ suæ verum autorem, provocat. At verò inquit, fatetur Lutherus, Diabolum argumenta contra privatam missam sibi opposuisse*
ad

fiteri Magistrum? objicit Satan proditori Judæ quantum scelus sit prode Deum, ad quod miser ille respondere non potuit sed argumentis illis Diabolicis convictus, desperavit, num ergo Judas à Diabolo demum didicit proditionem illam scelus esse? annon ex ore Domini sui audiit? Væ homini per quem tradetur Filius hominis: & iterum, Juda: Filium hominis osculo prodis? Aliud ergo est, Diabolum habere Magistrum, & aliud est cum eo congredi seu disputare, auditaq; approbare. Posterius hoc fatetur B. Lutherus in libro de privata missa; prius ipsi affingunt mendaciorum architecti, sine dubio ipsius Dæmonis instinctu. Tentationem Satanæ expertus est Lutherus, non institutionem: abominationes Missæ ipsi objecit Satan, quas Lutherus negare non potuit. Nolunt hoc intelligere Esavitæ homines securi, & non tentati, quos herus ille infernalis tanquam dilectos suos fideles in pace relinquit, ideò de tentationibus Lutheri judicare tam apti sunt, quam asinus ad Lyram.

3. *Secundum* argumentum, quod solent proferre Pontificii, est tale: *Quæcunq; doctrina profecta est ab eo qui impudenter ipsos sanctissimos & doctissimos Ecclesiæ veteris Doctores & Patres eorumq; doctrinam velut suæ fidei & doctrinæ contrariam contemnit, illa non est fide digna. Atqui Confessio Augustana ejusq; doctrina est talis.* E. Minoris probationis gratia, protestationem Lutheri producunt, tom. 2. lat. Witteb. ubi ait, *Primum scire, contestatosq; esse eos volo, me prorsus nullius, quantumlibet sancti Patris auctoritate cogi velle &c. Quanti errores in omnium Patrum scriptis inventi sunt? Quoties sibipsis pugnant? quoties invicem dissentiunt? &c.* Graviter imò dictum est à Megalandro nostro, nihilque verius? Patres vel cum scriptura consentiunt, vel à scriptura dissentiunt. Ibi cum gratitudine sequimur, hic bona cum pace relinquimus. Plus enim apud nos valere debet autoritas Dei, qui ἀληθὴς ἐν ἔργῳ, ἐν λόγῳ ut ait etiam gentilis Philosophus Plato 2 Poli quā hominum, qui errore & falli facile possunt. Manet ergo hoc, Lutherum non contempsisse S. Patres, quando cum scripturâ consentiunt sed quando dissentiunt. Frivolum ergo erit & hoc argumentum. Sed ad alia:

B 3

4. Tertio

Lutheranos Confessionem Augustanam Anno 1530, in Comitibus Imperialibus rejectam, vix armis & seditione adversus Cæsarem obtinere potuisse, ut Confessionem Cæsar acceptaret: Siquidem Mauritius Dux Saxonie Carolum Cæsarem aripente fugavit, & tandem anno 1552. magna cum violentia extorserunt novæ fidei libertatem in Passavia. Hæc autem quasi ex syngrapha nobiscum agunt Esavitæ, omnia autem impudenter mentiendo. Falsum enim est, quod Confessio Augustana in Comitibus illis solennibus fuerit rejecta. Acceptavit enim ea Carolus Imperator, reliquis Principibus legendam, tandem etiam Theologis Fabro & Eccio confutandam dedit, quæ Confutatio etsi lucem ferre non potuit, ut Sleidanus historicus fide dignissimus, & autoritate Cæsareâ confirmatus scribit, tamen Apologia Augustanæ Confessionis occasionem dedit, quæ quidem recepta non fuit, publicè tamen oblata per Pontanum Cancellarium Electoralem, & postea typis edita, confutatione Romanensium, æternis in tenebris sordescente, ut Lutherus loqui solitus est. Et qua fronte scribere possunt Pontificii Augustanam Confessionem in comitiis rejectam fuisse? Cum tamen Cæsar ipse eam à D. Beiero Consiliario Electorali oblatam clementissimo responso acceperit, se de toto negotio diligenter suscepturum cogitationes, & accuratè deliberaturum esse. Quam rem Lutherus magni miraculi instar habuit, quod etiam mandato Cæsaris Confessio Regis ad varios Reges atq; Principes mitteretur. Eant nunc Pontificii, & docere pergant, confessionem nostram in Comitibus Augustanis esse rejectam. Nam si hoc est rejicere, doctrinæ sacræ scripturæ privatas quasdam opiniones opponere, ut in confutatione Pontificiorum factum est, jam pridem Christi & Apostolorum doctrina rejecta fuit à Pharisæis & pseudoapostolis: ad quod exemplum nostram quoq; doctrinam à Romanensibus quotidie rejici neq; negamus, neq; curamus.

5. Quarto & hoc ore mendaci evomunt in Augustanam Confessionem: Mauritium laudatissimum Saxonie Electorem, armis & seditione obtinuisse, ut Cæsar Carolus Augustanam confessionem acceptaret. Resp. Quod arma pro tuenda religione sumserit Elector, nos non negamus: sed legitima defensio non est seditio. Nam cum
religio

velleretur & labefactaretur, Augusta proposita confessio passim aboleretur, & rebellionis obtento crimine vni mentibus & conscientis afferretur, officii sui esse ratus est, laudatissimus Elector, recte parta legitime tueri: referētibus historicis fide dignissimis, Sleidano l. 9. & Thuano l. 9. Sicut ergo Macchaebi absq; crimine seditionis religionē a vitā contra vim injustam defenderunt: Ita & seditionis crimen præter meritū imputatur justæ defensionis religionis, quæ contra datam fidem, contra jus & fas impetitur. Cogitent, quæso, Pontificii, quid facturi sunt, si quis decreta Concilii Tridentini (quæ humana saltē inventa sunt) a pertis armis extinguere & è medio tollere conaretur, ecquid ergo vitio vertunt nostris heroibus, si pro ipso Dei verbo, quod in confessione Augustana repetitum est, acriter decertant contra eos, qui collectis copiis & armata manu illud extirpare audent? Non quidem indiget verbum Dei hominum præfidiis, sed ne nobis eripiatur per violentiam, cautione ea opus est, quam & natura permittit.

6. Quinto & hoc objiciunt. Vere doctrina initium Hierosolymæ fuit, non Augusta; fidei Christiana notarii fuerunt Apostoli & Evangelistæ, non Melancton; vera doctrina inde ab annis mille sexcentis annunciata, non demum Anno 1530. conflata est. Ergo nihil fide, nihil autoritate dignū in Augustana Confessione reperiri potest. At! quā frivola ac diluta hæc sunt! omnia. Nemo n. unquam dixit, fidē Augustanam cæpisse Augustæ: neq; etiam Hierosolymis cæpit, quamquam, cum in universo mūdo prædicandum esset, initiū fiebat Hierosolymis: Evāgeliū flalis æternū appellatur, quod jã ab initio mūdi in paradiso sonuit: ejus autē Confessio repetita est Augustæ, sicuti fortē olim Niceæ, aut Constantinopoli in Conciliis. Neq; Melanctonē dicimus notariū fidei Christianæ, sed Cōfessorem doctrinæ Prophetiæ & Apostolicæ, sicut Athanasius & alii Patres in Symbolis conciliorum fuerunt. Neq; anno demum 1530. conflata est fides Evangelica sed quod semper in mundo fuit prædicatum, ad tempus autem moribus Pontificiis obrutum, id solenni in conventu Imperiis illo anno publicè repetitum.

7. Sexto & hoc urgere solent: Confessionem hanc pauci tantum obtulerunt, utpotē Iohannes Dux Sax, Elector, Georgius Marchio Brandeburgensis, Ernestus & Franciscus Duces Luneburgenses: Philippus Landgravius Hassiæ:

halt. Legati item Norinbergenses & Reitlingenses Et hoc est levis
armaturæ argumentum contra Augustanam Confessionem. Quid
enim pucitas Confessorum præjudicari potest veritati? annon
Christus ipse cum duodecim discipulis pauci & contemti erant in
oculis Phariseorum, num ergo Confessio discipulorum! Tu es
Christus Filius Dei vivi; nullius erat autoritatis? Absit. Ponti-
ficius ergo & Pharisaicus hic cavillus est. Notum esse debebat
Pontificiis tralatitium illud: *Multitudo errantium non facit errori
patrocinium.* Scire deberent, quod & Canonistæ prudenter ac
rectè statuerunt, in causis religionis ac fidei Christianæ unius
privati hominis sententiam præferendam esse, vel ipsius Ponti-
ficis opinioni, si meliore sacrarum literarum fundamento, quam
Pontificis sententiâ nitatur.

THEOREMA III.

*Nullis quoque rationibus sat firmis probare queunt, quod
Religio Lutherana falsa nec capeffenda sit.*

I. Multas rationes corrafit Lessius in Consultatione sua, quæ-
nam fides & religio sit capeffenda? Nos propter pagellæ angustiam
duo saltem generalia argumenta ad trutinam veritatis pondera-
bimus. Ex quibus satis luculenter patefcer, tum argumentorum
reliquorum vanitas, tum Esavitarum in concludendis absurditas.
Primum ergo est: *quæcunq; Religio licentiam peccandi introducit, illa
Religio est falsa nec capeffenda. Atque Religio Lutherana licentiam peccandi
introducitur. E. Est falsa nec capeffenda.* Minor: prob per septem potissi-
mum membra. (1.) *Est, quia tollimus Confessionis sacramentum.* (2.)
*Quia tollimus poenitentia virtutem, eò quod negemus, contritionem esse ne-
cessariam, & poenitentiam esse secundam post nau fragium tabulam.* (3.)
Quia negemus satisfactions. (4.) *purgatorium* (5.) *obligationem poenæ
temporalis remissâ culpâ.* (6.) *Quia doceamus, solam fidem sufficere ad re-
missionem omnis culpæ & poenæ, nec aliud omnino requiri.* (7.) *Quia tra-
damus, habenti fidem specialem nullum peccatum imputari: unde in fert,
habenas laxari, ad omnia genera peccatorum, quia credens impare possit
peccare, tum nullum peccatum imputetur, ideoq; nihil ipsi timendum sit.*

2. Verum

2. Verum enim vero, respondemus breviter ad *Primum* membrum probationis minoris; Nos Confessionem illam quæ fit Deo, ut & illam quæ fit Dei ministro, minimè tollere. Nam posterior hæc meritò nostris in Ecclesiis retinetur, non tanquam necessaria pœnitentiæ pars, aut velut opus meritorium aut satisfactorium. Sed (1) ob juniorum informationem. (2) ob privatas admonitiones (3) ob conscientiarum perturbatarum consolationem. (4) Ob specialiore remissionis certitudinem. (5) Ob debitam hominis ad dignum *συνάξεως* præparationem. (6) Ob primitivæ Ecclesiæ exemplum. Plenaria autem illa & singulorum peccatorum confessio jure à nobis rejicitur iterum propter 6. causas. (1) Quia illa confessio *nullibi præcepta*. (2) *Impossibilis*; Delicta enim quis intelligit? Psal. 19, 13. (3) *Superstitiosa*, quoniam per illam ipsam recitationem articulata, confitentem mereri peccatorum remissionem, fingunt. (4) *In primitiva Ecclesia non erat in usu*. (5) *ansam præbet multis clanculariis sceleribus & flagitiis*. (6) *Est pernitiiosa*, quia conscientias laqueum injicit, eas miserè cruciat, & in desperationem facilè adigere potest. Atque sic videre est, quamnam Confessionem tollamus, non illam, quæ fit Deo, neque illam, quæ fit Dei ministro; sed plenariam illam omnium peccatorum confessionem, quæ jam apud Pontificios in usu.

3. Quod attinet *secundum* probationis membrum. Resp. Necessitatem Contritionis nunquam negamus, neque negare possumus, quia est altera pars pœnitentiæ: quemadmodum Scriptura duo hæc pœnitentiam nimirum, strictè & *μετάνοιας* pro contritione positam, & Fidem semper conjungit, ut Marc. 1, 15. *μετανοείτε καὶ πιστέετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ*: agite pœnitentiam & credite Evangelico. Sic Luc. 24, 47. Oportet prædicari in nomine Christi *μετάνοιαν* pœnitentiam & remissionem peccatorum. Sed, inquis; Lutherus ipse scripsit, *contritionem nihil prodesse, sed magis facere peccatorem*. At verò Lutherus potissimum ibi intellexit vel Contritionem Papisticam, cui adjuncta est opinio meriti & satisfactionis, vel consideravit contritionem seorsim, quatenus est absq; fide: Tum n. non gignit salutarem conversionem, sed flebilem hominis desperationē, ut patet exemplo proditoris Judæ.

Deinde, etiamsi pœnitentia non sit secunda post naufragium tabula, non tamen propterea virtus ejus evacuatur. Con-
lucit
lenim

rem consequendam. Ideò autem negatur esse secunda tabula,
quia hoc pacto planè tollitur baptismi efficacia.

4. Ad *Tertium, Quartum, & Quintum* probationis membra
respondemus. Illa quidem dogmata multum facere ad homines
terrendos & pecuniã mungendos, sed non sunt legitima media,
ideoque illa omnia meritò rejicimus. *Satisfactiones* quidem. Quia
(1) Christus perfectè non satisfacisset, cum tamen & culpam &
pœnam omnem peccatorum nostrorum in se suscepit Esa. 53, 5.
Jerem 31, 34. (2) Christus non foret solus redemptor, quod est con-
tra dictum Esa. 63, 3. (3) Peccati remissio non foret mere gratui-
ta. Satisfactio enim opponitur gratiæ, (4) destituuntur & divi-
nis præceptis & promissis. (5) In veteri primitiva & Apostolica
Ecclesia non fuerunt tales, quales in Papatu usitatae. Purgatoriũ
verò illud revera nullũ est. Rationes damus has (1) Quia scriptura
de illo planè tacet, jam autem tacente scriptura, & nos tacea-
mus, oportet. (2) Quia solum Christi meritum est peccatorum
expiatio & purgatio sufficiens (3) Beati modò dicuntur requi-
escere. Apoc. 14, 13. (4) & esse in manu Dei Sap. 3, 1. (5) duo tan-
tum loca animarum in scripturis exprimuntur, nempe cœlum &
iufernus. Neque remissã culpã remanet pœna temporalis. Quia
(1) si Deus peccata remittit pœnam nõ immittit Rom. 8, 1. (2) quia
pœna non nisi ratione culpæ dicitur; Ubi igitur nulla culpa, ibi
nulla pœna potest habere locum. (3) Quia remissio peccati ni-
hil est aliud quàm condonatio pœnæ.

5. In *Sexto* probationis Membro minoris, committunt fallã-
ciam æquivocationis, dum *ὁμολύτως* nostram sententiam pro-
ponunt. Sola fides dicitur sufficiens & *ratione sui*, quòd sola exi-
stat, & ratione remissionis, quòd sola sit medium, per quòd pes-
catorum remissio confertur. Priorem sensum Papicolæ omnes
accipiunt, unde nata est communis calumnia *de fide separata &*
solitaria, ac si doceamus, peccata remitti per fidem à charitate
& omnibus bonis operibus sejunctam. Sed novisse debebant,
quòd aliud sit *ἡγάπησις* aliud *ἀφάρασις*. Fidei *ἡγάπησις* à bonis
operibus profitemur, *ἀφάρασις* diffitemur. Neque etiam par-
ticula illa exclusiva opponenda est aliis causis justificationis &
remissionis peccatorum, quales sunt gratia Dei & meritum
Christi, sicut enim non sequitur solus oculus videt, ergò homo

non

missionem peccatorum: Ergo non requiritur gratia Dei, & meritum Christi. Utrobique enim crassa est oppositio causæ principalis & instrumentalis, quarum altera alteram ponit, non tollit.

6. Argumentum *Septimum* procedit ex falsissima hypothesis, quâ imaginantur sibi Papicolæ, veram fidem subsistere posse cum crassis peccatis mortalibus. Hoc autem provenit ex alio errore; quo fidem tantum definiunt per notitiam & assensum, unde factum, ut Concilium Tridentinum fideles adulteros, fideles fures & fornicatores agnoverit *sess. 6. cap. 15.* Ast meminisse debebant, fidem salvificam potissimum esse fiduciam, vel fiducialem gratiæ & meriti Christi apprehensionem, quæ locum non habet quamdiu homo ex malitia & plena voluntate peccat. Licet enim quidam gloriantur de fide, tamen nisi facta carnis mortificent, vera fide præditi non censeantur. Hæc enim sine operibus est fides mortua *Jac. 2. 17.* Quando igitur peccata credenti non imputari dicimus, non intelligimus crassa, malitiosa & voluntaria peccata (hæc enim cum fide justificante in uno subiecto & simul esse nequeunt) sed nævos involuntarios, ex infirmitate ortos, & per spiritum statim repressos.

7. *Secundum* generale argumentum, quod Pontificii & imprimis Lessius proferre, solent, est tale: *Quæcumq; religio non est Catholica illa nec est vera nec capessenda. Atqui Lutherana religio non est Catholica.* Ergo. Minor probatur. (1) *Quia ab autore suo nomen accepit & dicitur Lutherana.* (2) *Quia non sit toto orbe diffusa.* (3) *Quia non duraverit jam inde ab Apostolorum temporibus.*

8. *Resp. ad (1.)* Non hæc invicem pugnant, dici Catholicam ob universalem convenientiam cum scripturis, & Lutheranam ob primum reformationis in Germania ministrum Lutherum. Alias sequeretur Monachos ne quidem sensu Papistico dici Catholicos, quia & hi ab autoribus suis accepere nomina: dum alii dicuntur Bernardini, alii Franciscani, alii Dominicani &c. Deinde, etiam si non vocemur Catholici, sumus tamen Catholici, quia nostra doctrina in universo mundo ab Apostolis est annunciata, ut probavimus in præcedentibus.

9. *Ad (2) Resp.* Nihil hoc derogat Catholicismo nostræ fidei, quod doctrina Lutherana non sit toto orbe diffusa. Fuit enim olim tempore Apostolorum satis diffusa, etiam si nunc juxta Christi

sti &c

ni & Apostolorum vaticinia in magnis angustis. In, p. 10. 11.
Ideoq; & hoc Pontificiorum argumentum erit stramineum,
nulliusq; ponderis.

10. Ad (3) & ultimum respondeo; Doctrina Lutherana,
utpote cum scriptis Apostolorum & Prophetarum consona, du-
ravit etiam si nonnunquam latuit, & sub jugo Pontificali ob-
scurata fuerit, quemadmodum supra demonstratum fuit.

THEOREMA IV.

*Transactio Passaviensis inviolabiliter est servanda,
quâ libertas Religionis Lutherana concessa, nec Papa vel
Imperator Ius habent illam rescindendi.*

1. Observatis scilicet conditionibus & capitibus Pacificatio-
nis Passavianæ, quæ recenset Sleidanus lib. 24. quæ ibi vide. Hic
tantum videre placet Pontificiorum argutias & nugas dum scri-
bere, non verentur: *Mauritium Electorem magna cum violentia novæ
fidei libertatem in Passavia impetrasse.* Et hoc est, quod tantoperè
pungit Esavitas, quod modis omnibus extirpatum volunt, pactū
videlicet Passaviense de pace religionis, ne ulla cuiquam eo no-
mine fieret molestia: quæ quidem pars istius pacti fuit præcipua,
sed armis aut ulla violentia minime extorta, sed consilijs bonis
ex utriusq; partis consensu decreta. Ipse Ferdinandus Rex po-
stea Imperator, si credimus Cratoni à Crastheim, consiliario
ejus intimo, Dubravij in hæc erupit verba: *Inter summa, quæ Deus
in gubernatione Imperij mihi concessit, primum atq; maximum vero ani-
mi iudicio hoc duco, quod ad sedandas discordias publicas animum adjeci,
& pacificationis in religione formulam Deus mihi in mentem dedit.* Ex
hoc videre est, optimum Imperatorem formulæ illius autorem
agnoscere Deum, tantum abest, ut vi extortam fateatur. Postea
in comitijs Imperii omnium statuum etiam Pontificiorū suffra-
gio & consensu confirmata fuit anno 1555. cum nullus esset am-
plius armorum motus.

2. Quin & legibus Imperii fundamentalibus, quæ capitulationē vocant,
inserta, etiamnum in Electione novi Imperatoris repetitur & confirma-
tur, quin & novus Imperator ad ejus observationem obligatur; qua de re
plura dicere hujus loci non est.

3. Utinam de pacto illo conservando cogitarent Esavitzæ, nihil sanè magis
ad servandam pacem Imperii, & libertatem Germaniæ conduceret. Sed dū
illud modis omnibus rumpere laborant litem, ex lite ferentes sua fraudu-
lencia se jam toti orbi Christiano, ne quidem candidis & cordatis Pon-
tificijs exceptis, infames reddiderunt.

DEO SOLI GLORIA.

um,
ana,
du-
ob-
nda,
vel
tio-
Hic
cri-
noxe
perē
actū
no-
pua,
onis
po-
ario
Deus
ani-
jeci,
Ex
m-
stea
fra-
am-
rant,
rma-
de re
magis
d dū
udu-
g-

05 A 718

ULB Halle

3

003 767 40X

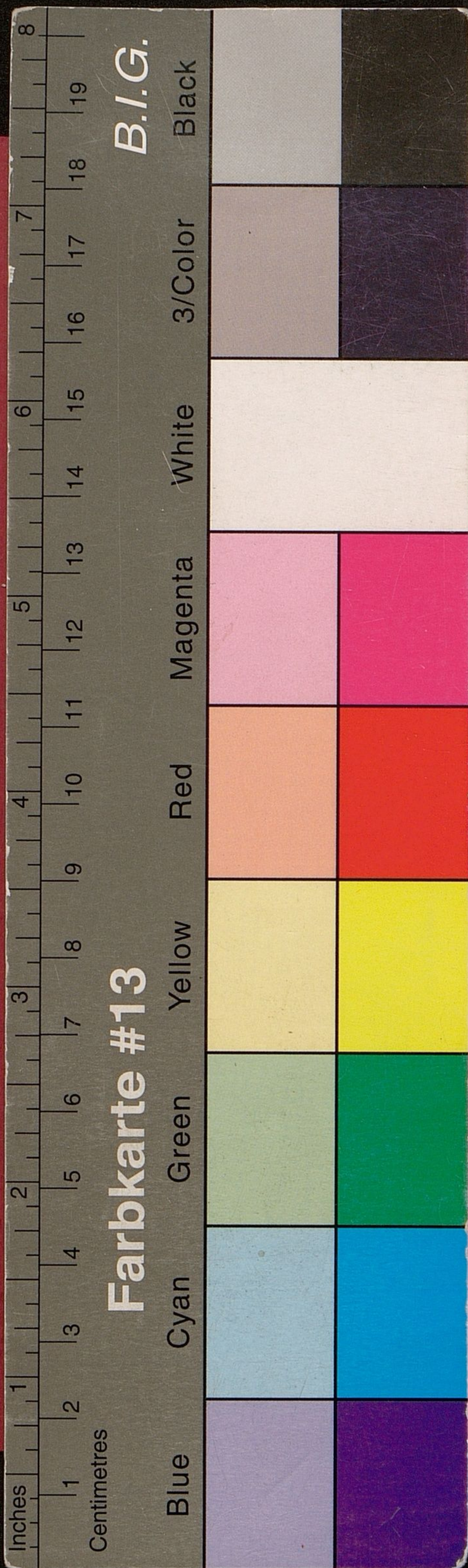


1517

901







SYSTEMATIS THEOLOGICI PARTEM
Primam Generalem,
DE RELIGIONE ET EJUS ARTICULIS
Generatim consideratis

DISPUTATIO IV.

De

ARGUMENTIS
PAPISTARUM, QUÆ
RELIGIONI LUTHERANÆ IN GE-
NERE OPPONUNT.

Quam

SUB AUSPICIIS, TRINITATIS

SUB

PRÆSIDIO

BALTHASARIS MEISNERI
S. S. Th. D. & Prof. publ.

Placidâ συζήτησει ventilandam exhibet

M. BALTHASAR BALDUINUS
Dresdensis Misnicus.

*Ad diem 31. Augusti horis pomeridianis,
in Auditorio minori.*

WITTEBERGÆ,

Excusa Typis JOHANNIS GORMANNI,
ANNO M DC X XV.